

KS. JAROSŁAW M. POPLAWSKI

MISJA EWANGELIZACYJNA I PROROCKA WSPÓLNOTY ZAKONNEJ

Życie zakonne wiąże się integralnie i wprost organicznie z działalnością Chrystusowego Kościoła i jego misją w świecie. Zarówno dokumenty Soboru Watykańskiego II, jak i nauczanie papieży Pawła VI i Jana Pawła II przyczyniły się do głębszego spojrzenia na życie zakonne w świetle tajemnicy Chrystusa i Jego Kościoła. Konstytucja *Lumen gentium* ukazała głębokie związki między konsekracją zakonną i konsekracją chrzcielną, między powołaniem zakonnym i powołaniem chrześcijańskim. Dzięki temu jeszcze bardziej uwidoczniono powiązanie życia zakonnego z apostołskim, a tym samym z misją ewangelizacyjną i prorocką. Skoro bowiem „powołanie chrześcijańskie jest z natury swej również powołaniem do apostołstwa”¹, to tym bardziej konsekracja zakonna, która „korzeniami sięga głęboko w konsekrację chrztu i pełniej ją wyraża”², zobowiązuje do całkowitego poświęcenia się Bogu i Kościołowi na służbę przepowiadania i ewangelizacji.

I. MISJA EWANGELIZACYJNA

W samym centrum współczesnego Kościoła znajduje się wezwanie do nowej ewangelizacji, które dotyczy wszystkich: duchowieństwa, osób konsekrowanych i świeckich katolików. Jednakże w sposób szczególny wspólnoty

Ks. dr JAROSŁAW M. POPLAWSKI – adiunkt Katedry Historii Duchowości w Instytucie Teologii Duchowości KUL, Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin; adres do korespondencji: ul. Żelazowej Woli 4/6, 20-853 Lublin, tel. (081) 741-61-36.

¹ Dekret *Apostolicam actuositatem* (dalej: DA), 2.

² Dekret *Perfectae caritatis* (dalej: DZ), 5.

zakonne, a więc „zakonnicy i zakonnice, oddani całkowicie Bogu dla królestwa Bożego, mają jako pierwsi podejmować zadania nowej ewangelizacji – zaczynając od głębokiej komunii z Chrystusem – wykorzystując do tego celu wszystkie możliwości zgodnie ze swymi charyzmatami duchowymi i apostołskimi [...]. Zasadniczym więc zadaniem życia konsekrowanego w obecnej chwili jest ofiarne i gorliwe uczestniczenie w nowej ewangelizacji”³

Jan Paweł II przypomina, że przede wszystkim świadectwo życia oddanego bez reszty Bogu i bliźnim na wzór Zbawiciela, który stał się naszym sługą, stanowi podstawowy wkład wspólnot zakonnych w dzieło ewangelizacji. Konsekracja zakonna sprawia, że osoby zakonne są uzdolnione do pełnienia misji za przykładem Jezusa. Świadczą one, że im bardziej żyje się Chrystusem, „tym lepiej można Mu służyć w bliźnich, stając w pierwszej linii frontu misyjnego i podejmując największe nawet ryzyko”⁴

Działalność ewangelizacyjna wspólnot zakonnych winna znaleźć swe oparcie w autentycznie pojmowanej miłości Boga. Nie można bowiem pozostawać obojętnym wobec faktu, że tak wielu jeszcze ludzi nie zna Bożej miłości, objawionej światu w Jezusie Chrystusie. Z tego względu winniśmy zapalać się do głoszenia innym Chrystusa, bowiem i Kościół ze swej natury jest misyjny. Sobór Watykański II przypomina, że także osoby konsekrowane powinny nawet wśród niechrześcijan uobecniać Chrystusa ubogiego, czystego i posłusznego, oddanego modlitwie i przepowiadaniu⁵ Co więcej, osoby te dzięki głębszemu oddaniu się Bogu i wierności własnemu charyzmatowi, powinny włączać się w szczególną współpracę z misyjną działalnością Kościoła⁶ Zadaniem życia konsekrowanego jest praca we wszystkich częściach świata, aby królestwo Chrystusa mogło się tam rozszerzać. Sobór Watykański II w dekrecie o działalności misyjnej Kościoła podkreśla, że „instytuty zakonne, czynne i kontemplacyjne, miały dotychczas i mają największy udział w ewangelizacji świata”⁷ Natomiast Jan Paweł II potwierdza, że osoby konsekrowane wniosły duży wkład w ewangelizację narodów, począwszy od dawnych rodzin monastycznych aż po zaangażowanie się w misje *ad gentes* i od „instytutów życia czynnego po zgromadzenia oddające się kontemplacji”⁸

³ Dokument roboczy *Lineamenta*, przygotowany dla potrzeb IX Synodu Biskupów Europejskich (Watykan 1993), nr 42.

⁴ Adhortacja *Vita consecrata* (dalej: VC), 76.

⁵ Konstytucja dogmatyczna *Lumen gentium* (dalej: KK), 46. Por. P a w e ł VI, Adhortacja *Evangelii nuntiandi* (dalej: EN), 69; VC 77.

⁶ Dekret *Ad gentes divinitus* (dalej: DM), 18, 40.

⁷ DM 40.

⁸ J a n P a w e ł II, Encyklika „*Redemptoris missio*”, 69. Por. KKK 927.

Jeżeli chodzi o instytuty życia czynnego, to niezależnie od celu, jakim się kierują, powinny poświęcić swe siły dla dobra misji. W razie potrzeby winny dostosować do tego celu nawet konstytucje, zawsze jednak zgodnie z duchem założyciela. Przede wszystkim jednak sposób ich życia winien być świadectwem Ewangelii, odpowiadającym też do charakteru i warunków, w jakich prowadzona jest działalność misyjna. Do podstawowych zaś zadań instytutów życia kontemplacyjnego, jak głosi Sobór, należy modlitwa, dzieła pokuty i ofiara cierpienia, która może mieć wielkie znaczenie w dziele nawracania dusz i otwarcia ich serc na głos Chrystusowej Ewangelii. Jednocześnie też dekret *Ad gentes divinitus* zachęca osoby zakonne do zakładania placówek na terenach misyjnych, aby i tam świadczyć o miłości Boga i jedności w Chrystusie. Pod kierownictwem biskupa także działalność instytutów świeckich może być owocna w pracy misyjnej, stając się znakiem bezgranicznego poświęcenia się dziełu ewangelizacji świata⁹

W posynodalnej adhortacji *Vita consecrata* Jan Paweł II przypomina osobom konsekrowanym, że nie mogą one być obojętne wobec faktu, że „tak wielu ludzi nie poznało jeszcze pełnego objawienia się Bożej miłości w Chrystusie”¹⁰ Toteż podstawowym zadaniem życia konsekrowanego jest praca nad umacnianiem i rozszerzaniem królestwa Chrystusa¹¹, bowiem „misyjność wpisana jest w samo serce każdej formy życia konsekrowanego”¹². Ojciec Święty uzasadnia to stwierdzenie przekonaniem, że „osoby konsekrowane stają się misjonarzami przede wszystkim przez nieustanne pogłębianie w sobie świadomości, że zostały powołane i wybrane przez Boga, a więc Jemu winny podporządkować całe swe życie i ofiarować wszystko, czym są i co mają, uwalniając się od przeszkód, które nie pozwalają im bez wahania odpowiedzieć Bogu pełną miłością. W ten sposób będą mogły stać się prawdziwym znakiem Chrystusa w świecie” Papież zaznacza, że owym „znakiem” może być styl życia, jaki prowadzą osoby zakonne, co można uznać za „milczące przepowiadanie Ewangelii”¹³

Życie konsekrowane uznaje Jan Paweł II za coś nieodzownego, by w ogóle można było mówić o nowej ewangelizacji. Odwołuje się tu on do słów papieża Pawła VI, akcentującego potrzebę nieustannego otwierania się na wskaza-

⁹ DM 40. Por. J. M. P o p ł a w s k i, *Obecność i misja Ducha Świętego w Kościele*, „Życie Konsekrowane” 1/17(1998), s. 12.

¹⁰ VC 77.

¹¹ VC 78.

¹² VC 25.

¹³ Tamże.

nia ukryte w objawionym Słowie Bożym i w znakach czasu. Równocześnie i dziś potrzebni są głosiciele Ewangelii¹⁴, którzy sami przyjęli z miłością naukę Jezusa Chrystusa, i którzy są oddani bez reszty Zbawicielowi i Jego Dobrej Nowinie.

W encyklice *Redemptoris missio* Jan Paweł II wyszczególnił trzy rodzaje adresatów oczekujących na ewangelizacyjne działanie Kościoła, w tym także osób konsekrowanych. Adresatami są przede wszystkim ci, którzy nie znają Chrystusa, nadto wierni, którzy pogłębiają swą wiarę, mając świadomość przynależności do Jezusa, i czują się zobowiązani do podjęcia Jego misji i wreszcie ci, którzy prowadzą życie dalekie od Chrystusa i Jego Ewangelii, pomimo wcześniejszych związków z prawdą zbawczego orędzia¹⁵. Odpowiednie zatem dla tych adresatów są trzy rodzaje działania Kościoła: działalność misyjna *ad gentes*, działalność duszpasterska oraz nowa ewangelizacja, zwana niekiedy reewangelizacją.

W konstytucji o Objawieniu Bożym Sobór Watykański II polecił, aby wszystkim ludom była przepowiadana treść objawienia, która wiąże się ściśle ze zbawieniem. Ewangelia bowiem Jezusa Chrystusa jest źródłem zbawiennej prawdy i poznania normy moralnej¹⁶. To polecenie odnosi się również do współczesnego przepowiadania w ramach nowej ewangelizacji, która pociąga za sobą przepowiadanie jasne, dostosowane do współczesnych warunków życia, a także do praw i obowiązków przysługujących ludzkiej osobie do życia w pokoju i sprawiedliwości. W związku z tym treść nowej ewangelizacji winna obejmować zwłaszcza naukę o Jezusie Chrystusie jako fundamencie wszelkiego działania Kościoła i jako jedynym Zbawicielu świata. Kościół, który w mocy Ducha Świętego przyjmuje i głosi Dobrą Nowinę, sam staje się wspólnotą ewangelizowaną i ewangelizującą, i dlatego jest sługą ludzi. W Jezusie Chrystusie Synu Bożym została objawiona człowiekowi prawda, bez której nie potrafi on do końca zrozumieć samego siebie. Tę prawdę objawił Chrystus nie tylko swym nauczaniem, ale przede wszystkim swoim własnym życiem. Ewangelizacja jest działaniem podejmującym tę prawdę, która wciąż i w całej pełni jest aktualna. Każdy naród dzięki poszanowaniu ze strony ewangelizujących orędzia Zbawiciela winien odkryć swoje własne powołanie wyznaczone mu przez Boga. Jan Paweł II przypomina, że „ewangeliczny styl życia może przyczynić się do kształtowania konkretnych i zna-

¹⁴ VC 81. Por. EN 15.

¹⁵ *Redemptoris missio*, 33.

¹⁶ Konstytucja dogmatyczna *Dei Verbum* (dalej: KO), 7. Por. także M. C z a j k o w s k i, *Nowa ewangelizacja – podstawy biblijne*, „Znak” 44(1992), nr 10, s. 56-62.

czących modeli kulturowych” Tak więc wspólnoty instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego mogą stać się „ważnym źródłem konkretnych wzorców kulturowych, jeśli dają świadectwo ewangelicznego stylu życia i sprawowania władzy w klimacie wzajemnej akceptacji odmienności, dzielenia się dobrami zarówno materialnymi, jak i duchowymi, wielonarodowości, współpracy między różnymi zgromadzeniami, umiejętności wsłuchiwania się w głos ludzi naszej epoki”¹⁷

Różnorodność instytutów życia konsekrowanego przypomina według konstytucji *Lumen gentium* drzewo, które się „cudownie i bujnie rozkrzewiło na roli Pańskiej z danego przez Boga załączka”¹⁸ Dzięki charyzmatom właściwym każdej rodzinie zakonnej staje się możliwe głoszenie całego bogactwa ewangelicznej treści prowadzącej do zbawienia świata. Sobór przypomniał, że w życiu osoby konsekrowanej nie może być bolesnego rozdarcia pomiędzy ogólnym celem życia zakonnego a specyficznym celem własnego instytutu, między poświęceniem się Bogu a posłaniem do świata, między życiem zakonnym a działalnością apostołską i ewangelizacyjną. Nie można bowiem mówić o życiu zakonnym „samym w sobie” i jego dodatkowych elementach. Życie zakonne jest ściśle powiązane z ewangeliczną treścią, jaką dysponuje Kościół, jak i w celu, do którego zmierza każdy jego podmiot¹⁹ Wchodzi tu w grę wierność Chrystusowi i Ewangelii, wierność Kościołowi i jego posłannictwu w świecie, wierność regułom życia zakonnego i wymogom charyzmatu oraz wierność człowiekowi, który związany jest z realiami życia współczesnego²⁰ W tajemnicy Kościoła jako komunii dynamizm życia osoby konsekrowanej wyrazi się w całkowitym oddaniu na służbę Ewangelii wszystkich swoich uzdolnień w formie ewangelicznego świadectwa i apostołstwa.

Szczególnego znaczenia nabiera w tym kontekście „przesłanie”, jakie Jan Paweł II przekazał do osób konsekrowanych z racji swojej pielgrzymki do Ojczyzny w 1997 r. Z całą mocą podkreślił wówczas, że wezwanie Chrystusa do głoszenia światu Ewangelii odnosi się zwłaszcza do osób konsekrowanych. Przykładem zaangażowania się w to dzieło jest św. Wojciech, który w odpowiedzi na słowa Chrystusa (por. Mt 28, 19) poszedł do ludów niechrześcijań-

¹⁷ VC 80.

¹⁸ KK 43.

¹⁹ Por. DZ 5, 8. Por. J. M i s i u r e k, *Charyzmatyczny wymiar życia konsekrowanego*, „Życie Konsekrowane” 1/17(1998), s. 27.

²⁰ *Zakonnicy i promocja ludzka. Dokument Kongregacji Zakonów i Instytutów Świeckich*, Watykan 1990, nr 13-21. Por. także M. A z e v e d o, *Duchowość nowej ewangelizacji*, „Vita consecrata” 26(1990), s. 255-264.

skich, by głosić im Ewangelię. Okolicznością sprzyjającą podjęciu takiej decyzji było odejście od obowiązków pasterza diecezji i powołanie zakonne. Postawą „odpowiedzialności za głoszenie Ewangelii odznaczały się w Kościele zawsze wspólnoty życia konsekrowanego” Pamiętać przy tym trzeba, że „nowa ewangelizacja jest pilną potrzebą chwili, także w ochrzczonej przed tysiącem lat narodzie polskim”²¹ Celem nowej ewangelizacji, do której Papież wzywa osoby konsekrowane, jest przeciwstawienie się pokusie naszych czasów wyrażającej się w próbach odrzucenia Boga – Miłości. Należy zatem ukazywać współczesnym prawdziwe „oblicze” Boga, a jednocześnie przeciwstawiać się próbom otwartego wykreślenia Boga z życia społecznego. Osoby konsekrowane mogą i na tym odcinku odegrać doniosłą rolę, by przekonywać polskie społeczeństwo o ścisłych powiązaniach autentycznego życia religijnego z życiem społecznym. Ponadto Papież wzywa osoby konsekrowane do przeciwdziałania zamętowi duchowemu, obojętności religijnej i szerzącemu się przekonaniu o relatywizmie norm moralnych. Praca nad przywróceniem świadomości obecności Boga w życiu indywidualnym i społecznym łączy się ściśle z wykazywaniem jako błędnej postawy relatywizmu i odrzucenia Absolutu, toteż ewangelizacja związana jest z ponoszeniem indywidualnego trudu. W związku z tym Jan Paweł II wzywa osoby konsekrowane do poszukiwania nowych dróg ewangelizacji, by naukę Jezusa Chrystusa można było wprowadzać we wszystkie dziedziny ludzkiej rzeczywistości²².

W dziele ewangelizacji stykają się dwie rzeczywistości, których współzależność oddziałuje na nadprzyrodzoną właściwość działania podmiotu tego dzieła. Przede wszystkim Bóg Ojciec przez swego Syna Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym oddziałuje swoją mocą na człowieka, który przyjmuje ewangeliczne orędzie. Z kolei ludzkie przepowiadanie i sprawowanie sakramentów dokonuje się w Chrystusowym Kościele. Skuteczność tego działania uzależniona jest od działania łaski. Dokumenty Kościoła akcentują wagę świadectwa życia w dziele ewangelizacji. Zawiera ono w sobie wyznanie prawdy o Bogu kochającym, który wyzwala nas od zła i grzechu przez swojego Syna Jezusa Chrystusa. On nadał sens i nowy wymiar ludzkiemu bytowaniu. Tymczasem świadectwo chrześcijańskie posługuje się słowem (por. Rz 10, 7), dzięki któremu można mówić o odpowiedniej postawie wobec prawdy

²¹ R. F o r y c k i, *Implikacje „Przestania do osób konsekrowanych” Jana Pawła II, „Życie Konsekrowane”* 1/17(1998), s. 66.

²² Por. tamże, s. 69. Por. także T. S t y c z e ń, *Reewangelizacja Europy, „Chrześcijanin w Świecie”* 22(1992), nr 1, s. 25-36.

ewangelicznej u słuchających²³ Nie chodzi tu bowiem o sam przekaz informacji, lecz o zaświadczenie, iż samemu się przeżyło prawdę o zbawieniu, która ma być udziałem wszystkich. Toteż osoby konsekrowane mają za zadanie pozostać do takiej dyspozycji Kościoła, aby mógł on za ich pośrednictwem ukazywać w całej pełni Jezusa Chrystusa także niewierzącym.

III. MISJA PROROCKA

Z misją ewangelizacyjną osób konsekrowanych łączy się ściśle misja prorocka. Nic dziwnego, że papież Paweł VI podkreślił, że „bez głoszenia nie ma prawdziwej ewangelizacji”²⁴ Szczególna rola ustnego przepowiadania zawiera się w potędze Słowa Bożego budzącego wiarę (por. Rz 10, 17), które też dało początek Kościołowi świętemu²⁵ Jan Paweł II w adhortacji *Vita consecrata* zwraca uwagę, że „w naszym świecie, gdzie ślady Boga wydają się być zatarte, pilnie potrzebne jest zdecydowane świadectwo prorockie osób konsekrowanych” Przedmiotem tego świadectwa winno być przede wszystkim „pierwszeństwo Boga i dóbr przyszłych, czego przejawem jest naśladowanie Chrystusa czystego, ubogiego i posłusznego, całkowicie oddanego chwale Ojca oraz miłości do braci i sióstr” Papież dodaje, że „już samo życie braterskie jest czynnym prorocstwem w społeczeństwie, które odrzuca głęboką – choć czasem nieuświadomioną – tęsknotę za braterstwem bez granic”²⁶. W ten sposób świadectwo prorockie zostało nierozdzielnie przypisane życiu konsekrowanemu, objawiając światu jego istotę, jak też odślaniając jeden z wymiarów misji.

Wynika stąd, że misja prorocka życia konsekrowanego wiąże się bezpośrednio z trzema radami ewangelicznymi: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Osoby konsekrowane mają za zadanie ukazywać i świadczyć o głębokim sensie ich przeżyć o charakterze antropologicznym, wyrażającym się w całkowitej zgodności z naturą człowieka, jak też jego konstrukcji somatyczno-psy-

²³ Por. J. M a j k a, *Świadectwo jako element ewangelizacji*, [w:] *Ewangelizacja*, Wrocław 1980, s. 90 n.

²⁴ EN 22.

²⁵ EN 15.

²⁶ VC 85. Por. S. T. Z a r z y c k i, *Apostolski charakter życia zakonnego*, [w:] *Vita consecrata. Tekst i komentarze*, Lublin 1998, s. 383-406.

chiczno-duchowej. Osoby konsekrowane, wezwane do rozwijania w sobie daru rad ewangelicznych, świadczą również o tym, że nie są one zaprzeczeniem wartości związanych z płciowością, uzasadnionym pragnieniem dysponowania materialnymi dobrami, jak też samodzielnym decydowaniem o sobie. Jan Paweł II przypomina, że „wybór rad ewangelicznych nie prowadzi w żadnej mierze do zubożenia wartości autentycznie ludzkich, ale ma być raczej ich przemianą” Toteż ci, którzy idą „drogą rad ewangelicznych, choć dążą do własnego uświęcenia, zarazem ukazują ludzkości – by tak rzec – drogę «duchowej terapii», ponieważ odrzucają bałwochwalczy kult stworzenia i w pewnej mierze czynią widzialnym Boga żywego”²⁷ Osoba zakonna jest więc „znakiem” i przypomnieniem dla świata o innej niż nasza rzeczywistości, do której zdąża cały Kościół, a w nim każdy chrześcijanin²⁸

Aby dobrze spełnić funkcję prorocką w świecie, osoba konsekrowana powinna dochować wierności charyzmatowi i zachować harmonię między przepowiadaniem a życiem, a zwłaszcza przestrzegać pełnej zgodności nauczania ze stanowiskiem Magisterium Kościoła²⁹ Jest rzeczą oczywistą, że prawdziwe prorocтво ma swe oparcie w Bogu i w przyjaźni z Nim, toteż trzeba się uważnie wsłuchiwać w Jego słowo w różnych sytuacjach. Adhortacja przypomina, iż „prorok czuje w sercu żarliwe umiłowanie świętości Boga i dlatego wysłuchawszy Jego słów w dialogu modlitwy, głosi je swoim życiem, słowem i czynami, występując jako rzecznik Boga przeciw złu i grzechowi”³⁰. Pełniąc zadanie prorockie, osoba konsekrowana powołana jest do tego, aby przestrzegać innych przed zagrażającym złem, a także głosić prawdę, nawet trudną do zaakceptowania przez otoczenie.

Zdaniem Papieża pełniący misję prorocką mają zadanie poszukiwania nowych dróg realizowania Ewangelii w życiu, a ponadto winni być wrażliwi na znaki czasu i ukazywać drogę do świętości³¹ W ten sposób osoby konsekrowane przyczyniają się także do budowy Mistycznego Ciała. Prorocka misja sprawia też, że zwiastując prawdę, przyczyniają się one również do oświecenia świata. W swoim upodobnieniu się do Chrystusa osoby konsekrowane wyrastają ponad przynależność terytorialną, społeczną i kulturową, wyprze-

²⁷ VC 87.

²⁸ Por. KK 44.

²⁹ Por. KK 85.

³⁰ VC 84. Por. E. W e r o n, *Apostolski wymiar instytucji życia konsekrowanego*, [w:] *Apostolskie postannictwo zakonów*, Poznań 1987, s. 275-293.

³¹ VC 84. Por. także J. M. P o p ł a w s k i, *Znaczenie modlitwy w życiu zakonnym*, [w:] *Vita consecrata*, s. 343-353.

dzają niejako miejscowe zwyczaje, stając się niekiedy „znakiem sprzeciwu” dla pewnej części społeczności.

Z funkcją prorocką osób konsekrowanych wiąże się również swego rodzaju heroizm, wymagający niesienia krzyża wśród upadków i pogardy lub niezrozumienia. Postawa taka wymaga mimo wszystko konsekwencji i ciągłego otwierania się na działanie Ducha Świętego. W każdym bądź razie świadectwo prorockie wpisane jest w specyfikę życia konsekrowanego i podobnie jak ono winno być realizowane w sposób radykalny. Proroctwo ma sens jedynie wtedy, gdy osoba konsekrowana żyje na co dzień Bogiem jedynym w Trójcy Osób. W przeciwnym razie mogłaby sprawdzić się przestroga Zbawiciela: „Strzeżcie się fałszywych proroków, którzy przychodzą do was w owczej skórze, a wewnątrz są drapieżnymi wilkami. Poznacie ich po ich owocach” (Mt 7, 15 n.). Misja bowiem założycieli zakonów bywa na ogół niewygodna, zwłaszcza dla tych, do których Bóg posyła osoby konsekrowane, bowiem nosi na sobie znamię krzyża, cierpienia. Chcąc więc być prawdziwym prorokiem Chrystusa, należy prowadzić autentyczne życie zakonne, wymagające jednak umiejętności nadprzyrodzonego rozeznawania duchów³²

Jan Paweł II wskazuje, że prorockie zadanie życia wspólnot zakonnych polega „na przypominaniu zamysłu Bożego wobec ludzi i na służeniu mu” Ten zamysł został objawiony w księgach Pisma świętego, a można go odkryć poprzez uważne śledzenie znaków działania Boga w całej zbawczej ekonomii. Jest to oczywiście „zamysł zbawienia i pojednania ludzkości (por. Kol 2, 20-22)” W związku z tym osoby konsekrowane powinny przeżyć dogłębnie doświadczenie Boga działającego w historii, jak też uświadomić sobie wyzwanie epoki. W wydarzeniach bowiem historycznych ukryte jest często „Boże wezwanie do działania zgodnego z Jego zamiarami przez żywy i owocny udział w sprawach naszych czasów”³³ Słusznie zauważa Papież, iż „znaki czasów” powinny być rozeznawane w świetle Chrystusowej Ewangelii, aby można było dać ludziom sensowną odpowiedź na dręczące ich egzystencjalne pytania, które są przez nich stawiane³⁴

Papież podkreśla, że „charakter prorocki jest wpisany w naturę życia konsekrowanego”, gdyż „wynika z typowego dlań radykalizmu w naśladowaniu

³² E. G a m b a r i, *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, Kraków 1998, s. 170. Por. także J. M i s i u r e k, J. M. P o p ł a w s k i, *Kierownictwo duchowe w służbie nowej ewangelizacji*, Lublin 2000, s. 44, 133-137.

³³ VC 73.

³⁴ Por. Konstytucja dogmatyczna *Gaudium et spes* (dalej: KDK), 4.

Chrystusa i z Jego poświęcenia się misji”³⁵ Nawiązując do dziejów Kościoła, Ojciec Święty przypomina, że wiele osób konsekrowanych mężczyzn i kobiet na mocy szczególnego daru Ducha Świętego pełniło autentyczną posługę prorocką, „przemawiając w imieniu Boga do wszystkich, nawet do Pasterzy Kościoła” Jan Paweł II akcentuje, że „prawdziwe proroctwo ma swój początek w Bogu, w przyjaźni z Nim, w uważnym wsłuchiowaniu się w Jego słowa w różnych sytuacjach dziejowych” Prorok bowiem odczuwa w swym sercu żarliwe „umiłowanie świętości Boga i dlatego wysłuchawszy Jego słów w dialogu modlitwy, głosi je swoim życiem, słowem i czynami, występując jako rzecznik Boga przeciw złu i grzechowi” Jednocześnie też prorockie świadectwo wyraża się w poszukiwaniu woli Boga, przy czym ważna jest tu umiejętność rozeznawania duchowego i umiłowanie prawdy³⁶ Zdaniem Papieża już „samo życie braterskie jest czynnym proroctwem w społeczeństwie, które odczuwa głęboką – choć czasem nieświadomioną – tęsknotę za braterstwem bez granic” Czerpie ono moc przekonywania „ze zgodności między przepowiadaniem a życiem” Toteż osoby konsekrowane powinny wciąż konfrontować swoje życie z zasadami Chrystusowego nauczania, a zarazem otwierać się „na prorockie wyzwania pochodzące z innych kręgów Kościoła” Ojciec Święty mówiąc o świadectwie prorockim osób konsekrowanych, akcentuje potrzebę stawiania w ich życiu Boga na miejscu naczelnym. Wyrazem tego jest „naśladowanie Chrystusa czystego, ubogiego i posłusznego, całkowicie oddanego chwale Ojca oraz miłości do braci i sióstr”³⁷

W trosce o prymat wartości duchowych Jan Paweł II zwraca uwagę na znaczenie słowa Bożego, które jest „pierwszym źródłem wszelkiej duchowości chrześcijańskiej”³⁸ Wsłuchiwanie się w Boże Słowo – zarówno indywidualnie, jak i wspólnotowo – oraz rozważanie go na wzór Maryi umacnia ścisłą więź z Bogiem i z Jego najświętszą wolą. Z rozważania Słowa Bożego, a zwłaszcza „tajemnic Chrystusa”, rodzi się siła kontemplacji i gorliwość w apostołacie. Papież mówi przy tym, że we wspólnotach kontemplacyjnych i apostołskich wielkich dzieł dokonywali zawsze „ludzie modlitwy jako autentyczni interpretatorzy i wykonawcy woli Bożej”³⁹

³⁵ VC 84. Por. E. Ś w i e r c z e k, *Profetyczny wymiar życia konsekrowanego w blasku Przemienienia Jezusa na górze Tabor*, [w:] *Dar życia konsekrowanego*, Rzeszów 1996, s. 75-88.

³⁶ Tamże.

³⁷ VC 85.

³⁸ VC 94.

³⁹ Tamże.

Ponadto Jan Paweł II widzi potrzebę ustawicznego trwania w komunii z Chrystusem, zwłaszcza w sprawowaniu bądź też uczestniczeniu w Eucharystii, która jest „sercem życia kościelnego, a tym samym także życia konsekrowanego” Oprócz Eucharystii i w ścisłej z nią relacji również „Liturgia Godzin, odprawiana we wspólnocie lub indywidualnie – zależnie od charakteru każdego instytutu – i w komunii z modlitwą Kościoła, wyraża właściwe osobom konsekrowanym powołanie do wielbienia Boga i do modlitwy wstawienniczej”⁴⁰

Widzimy więc, że u samych korzeni różnych doświadczeń charyzmatycznych wspólnot zakonnych tkwi dar łaski, wyrażający poszczególne aspekty tajemnicy Chrystusa i życia Kościoła. Osoby konsekrowane mają za zadanie pozostać do takiej dyspozycji Kościoła, aby mógł on za ich pośrednictwem ukazać w całej pełni Chrystusa, zarówno wiernym, jak i niewierzącym.

Oczekiwania i wyzwania, jakie Chrystusowy Kościół stawia wspólnotom zakonnym w dobie nowej ewangelizacji, są wyrazem jego świadomości, która realnie analizuje i ocenia aktualną sytuację świata, tożsamość Kościoła i misję, jaką ma podjąć w świecie. Wskazywanie na wciąż aktualne przesłanki związane z misją ewangelizacyjną i prorocką w charyzmacie zakonnym jest przejawem dążenia do utwierdzenia w członkach poszczególnych wspólnot zakonnych takiego stanu eklezjalnej świadomości, który pozwoliłby zająć właściwą postawę wobec wyzwań współczesnego świata. Dostrzegamy zatem, że życie konsekrowane odgrywa szczególną rolę w misji ewangelizacyjnej i prorockiej Kościoła. Całkowite poświęcenie się osób konsekrowanych Bogu, oddanie modlitwie, pokucie, ofierze i dziełom chrześcijańskiego miłosierdzia świadczy o ich doniosłej roli w dziele ewangelizacji świata i w życiu współczesnego Kościoła.

BIBLIOGRAFIA

- A z e v e d o M., Duchowość nowej ewangelizacji, „Vita Consecrata” 26(1990), s. 255-264.
- C z a j k o w s k i M., ks., Nowa ewangelizacja – podstawy biblijne, „Znak” 44(1992), nr 10, s. 56-62.
- Dekret o apostołstwie świeckich Soboru Watykańskiego II, *Apostolicam actuositatem*, 1965.
- Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego Soboru Watykańskiego II, *Perfectae caritatis*, 1965.

⁴⁰ VC 95.

- Dekret o działalności misyjnej Kościoła Soboru Watykańskiego II, *Ad gentes divinitus*, 1965.
- F o r y c k i R., SAC, Implikacje przestania do osób konsekrowanych Jana Pawła II, „Życie Konsekrowane” 1-17(1998), s. 65-71.
- G a m b a r i E., Życie zakonne po Soborze Watykańskim II, tłum. E. Bielecki OCD, Kraków 1998.
- J a n P a w e ł II, Adhortacja *Vita consecrata*, 1996.
- J a n P a w e ł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 1990.
- Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium* Soboru Watykańskiego II, 1964.
- Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* Soboru Watykańskiego II, 1965.
- Konstytucja dogmatyczna o objawieniu Bożym *Dei verbum* Soboru Watykańskiego II, 1965.
- M i s i u r e k J., ks., Charyzmatyczny wymiar życia konsekrowanego, „Życie Konsekrowane” 1(17)1998, s. 24-28.
- P a w e ł VI, Adhortacja *Evangelii nuntiandi*, 1975.
- P o p ł a w s k i J. M., ks., Obecność i misja Ducha Świętego w Kościele, „Życie Konsekrowane” 1(17)1998, s. 9-12.
- P o p ł a w s k i J. M., ks., Znaczenie modlitwy w życiu zakonnym, [w:] *Vita consecrata*. Tekst i komentarze, Lublin 1998, s. 343-353.
- W e r o n E., SAC, Apostolski wymiar instytucji życia konsekrowanego, [w:] *Apostolskie posłannictwo zakonów*, Poznań 1998, s. 275-293.
- Z a r z y c k i S. T., SAC, Apostolski charakter życia zakonnego, [w:] *Vita consecrata*. Tekst i komentarze, Lublin 1998, s. 383-406.

ORDENSGEMEINSCHAFT UND IHRE EVANGELISCHE UND PROPHETISCHE SENDUNG

Z u s a m m e n f a s s u n g

Ein Ordensleben gehört vollständig zum Leben der Kirche Jesu Christi und seine Sendung in die Welt. Das zeigen uns vor allem das Konzil Texte und Papstlehre (u. a. die von Paul der VI und Johannes Paul der II). Die verschiedenen Ordensgemeinschaften, die heut zu Tage in der Kirche wirken, sollen für die Menschen der verschiedenen Kulturen ein Zeichen der Hoffnung und Gottes Liebe sein, die Er immer neu den Menschen zeigen und offenbaren will.

Słowa kluczowe: apostołstwo, ewangelizacja, konsekracja zakonna, rady ewangeliczne.

Key words: apostelship, evangelisation, monastic consacration, evangelical counsels.